

K2 s.r.o. Veverkova 8
170 00 Praha 7

Tel: 222 560 130
E-mail: pavel@k2films.cz

Pár slov k Rozeznění

Reaguji tímto na prosbu o vyjádření k připravovanému audiodramatu pro pietní území v Lidicích, o které mně – jako spoluautora expozice muzea Památníku Lidice, požádali lidičtí pamětníci, tedy svědci někdejších událostí.

Úvodem musím zdůraznit, že ze zaslaných ukázek mám o programu představu velice mlhavou a k lepšímu posouzení z hlediska profesionálního či dramaturgického bych potřeboval alespoň čist scénář, nebo slyšet z programu více, vědět jak je frázován do prostoru a jak se bude návštěvník orientovat ve vazbě mezi fakty a dramatizací.

Já osobně se domnívám, že míra stylizace je poměrně výrazná a kdybych měl reagovat jako divák – posluchač v prostoru, pak bych asi nebyl rád, kdyby na mně právě na pietním území útočily až tak výrazně stylizované tvary. Místo prázdnoty po zlikvidované obci je pro mne synonymem klidu, spíše ticha, malého napovězení, ozvuků někdejších hlasů místa.

... To je ovšem můj zcela osobní pocit a přístup.

Problém, který tuším v celé této cause, je nejspíše v tom, že autor, nebo kolektiv autorů se rozhodli jít vlastní cestou, vytvořili umělecký tvar, za kterým si stojí a z hlediska autorského na to mají plné právo.

Polemizovat o kvalitě uměleckého provedení, o naplnění předběžného záměru, posoudit uměleckou kvalitu, to je práce pro hodně fundovanou a dobře vybranou komisi a ani tak bych nechtěl být u jejího posuzování. To je skutečně nevděčná role pro kohokoli a musím konstatovat, že ani já bych nechtěl být v takové situaci, že by nějaké mé dílko mělo být takto hodnoceno.

Z hlediska právního vůbec neznám vzájemná ujednání, ale matně chápu, že bez svolení vedení Památníku Lidice asi svůj program Sonosféra /≠ producent díla/ nemůže uvést do provozu. Zde by asi bylo na místě diskutovat o tom, jak bylo dílo prezentováno předem, co z jeho písemné předlohy bylo součástí smlouvy, jaké byly domluveny průběžné výstupy k prezentaci a podobně. To bych přenechal právníkům a pevně věřím, že jejich postoje a tlaky budou v konečném rozhodnutí hrát roli co nejposlednější.

Každá sebehorší domluva je zde lepší, než jakýkoli verdikt soudu. Zatížit tento projekt hned při jeho uvedení právní aférou ničemu nemůže prospět.

Zbývá tedy hledisko morální a to je také choulostivé, i když v tomto případě se mně osobně paradoxně jeví skoro jako nejjednoznačnější.

V Lidicích jsem realizoval jeden veliký dokument, několik menších a skoro tři roky jsem pracoval na nové expozici muzea. Proto si troufnu vyjádřit jedno základní univerzální pravidlo jakékoli práce na tomto mnohovýznamovém tématu. Tím je pokora.

... Ta se v prostředí živých pamětníků válečné tragédie a jejich rodin žijících po generace v odkazu událostí, naplňuje hlubokou empatií a schopností komunikace s tímto skupinovým hrdinou – nebo snad svědkem národní historie.

Ať dnes či v budoucnu kdokoli přijde na jakýkoli záměr, který se dotýká lidických osudů, pak musí chtět nechtět dodržet jako základní pravidlo hry, ale také naplnit základní morální princip: Buď dokáže svůj záměr předem i po dokončení obhájit před těmi, kterým prožítá dramata osobně přísluší, nebo autor osobně selhal. Nechci tím říci, že napořád. Třeba stačí věc upravit, pokusit se znovu představit, vhodným způsobem explikovat jeho umělecký dopad... Dokonce si ani nemyslím, že s uměleckým provedením musí souhlasit všichni do jednoho, ale podstatná většina by měla svou důvěru vyjádřit, jinak je to špatně.

Prezentovat nějaký program, o kterém jsem nepřesvědčil ty, kteří mu jsou předlohou, to je poněkud schizofrenie. Zvláštěpak, když ty autentické postavy nejsou masoví vrazi, ale jejich oběti. Domáhat se svých práv přes nevěli veteránů lidických událostí legislativní cestou, to je skutečně napováženou. Já bych pod takovou věcí asi nechtěl být podepsán.

Tolik moje osobní vyjádření.

Nicméně musím dodat, že záměr zvukového průvodce v této perspektivní technologii, umělecky zpracovaný, to je rozhodně dobrý trend pro místo, jakým Lidice jsou. Pevně věřím, že autor a jeho kolektiv nakonec najdou cestu, jak své rozeznění dostanou s pamětníky válečných událostí do souznění.

S pozdravem, Pavel Štingl

V Praze, dne 30. května, 2012